

احداث جاده روستایی بدون مجوز در «شوی» به زیستگاه سمندرهای در حال انقراض آسیب زد

ورود غیرقانونی به امپراطوری «سمندر لرستان»

بی‌تایم‌رعظمی خبرنگار

زیستگاه تعدادی از سمندرهای امپراطور با احداث جاده‌ای جدید در روستای شوی از توابع بخش شهپون، شهرستان دزفول نابود شد. به گفته رئیس محیط زیست دزفول، این عملیات عمرانی توسط فرمانداری منطقه وبدون اخذ هرگونه مجوزی از اداره محیط زیست انجام شده است.

این جاده جدید توسط دهیاری روستای شوی در مسیر آبشار شوی و لنگر کوه در حال احداث بود که با گذر عملیات عمرانی جاده از نزدیکی منابع آبی، بخشی از آوار وارد چشمه طبیعی تلخاب می شود. در نتیجه گروهی از سمندرهای در حال انقراض که برای تخم‌ریزی در فصل زادآوری به این زیستگاه آمده بودند با کمبود آب مواجه شده و نابود می شوند. در حال حاضر فعالیت عمرانی به دستور اداره محیط زیست متوقف شده است.

■ **ساخت جاده بدون مجوز محیط زیست**

«مسعود نوری‌پور» رئیس محیط زیست دزفول با اشاره به عدم صدور هرگونه مجوزی برای ساخت این جاده از سوی سازمان محیط زیست به «ایران» می‌گوید: برای ساخت این جاده از محیط زیست هیچ گونه درخواست مجوزی صورت نگرفته ودر نتیجه مجوزی نیز صادر نشده است.

وی متولی ساخت این جاده را فرمانداری شهرستان معرفی کرده و می‌گوید: این پروژه به دستور فرمانداری و زیر نظر دفتر فنی این دستگاه در حال اجرا بود که به محض اطلاع از نابودی زیستگاه سمندرها، بلافاصله دستور توقف آن را صادر کردیم. محل اعتبارات این پروژه از سوی فرمانداری تأمین شده است. بنابراین آنها باید در خصوص اینکه بودجه را از کجا تأمین اعتبار کرده یا از چه طریقی مجوز ساخت این جاده را صادر کرده‌اند، پاسخگو باشد.

■ **منابع طبیعی مجوزی صادر نگرده است**

«سیدمحمد تقی سجادی» مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان خوزستان نیز به «ایران» می‌گوید: دستگاه‌های دولتی به زعم خود فکر می‌کنند اقدامی را در راستای خدمت‌رسانی برای صنعت گردشگری یا تسهیل تردد روستاییان انجام می‌دهند، اما متأسفانه به منابع طبیعی و محیط زیست منطقه آسیب وارد می‌کنند.

به گفته سجادی، به محض دریافت خبر آسیب‌رسانی به زیستگاه سمندرها در هنگام ساخت جاده در روستای شوی به اداره محیط زیست، اقدامات لازم صادر شده و با یگان حفاظت منابع طبیعی در محل حضور پیدا کرده و کار را بلافاصله متوقف کردیم. آنگونه که ما مطلع شدیم یک یا دو دستگاه دولتی دست اندرکار، متولی اجرای این پروژه هستند.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان خوزستان می‌افزاید: ظاهراً بخش‌هایی از این جاده، جاده مال رو قدیمی بوده و متولیان این پروژه، بیشتر فرض شان بر این بوده که بهبود و بهسازی کمک حال مردم این روستا خواهد شد؛ اما متأسفانه مشکلاتی را ایجاد کرده است. ما به‌عنوان مسئولان در حوزه منابع طبیعی، وقتی صحبت از مجوز می‌کنیم خسارت بند ب ماده ۱۲ لحاظ می‌شود. هرگونه فعالیت عمرانی در اراضی که به نوعی مالکین منابع طبیعی است، باید با اخذ مجوز از سوی منابع طبیعی صورت گیرد که در ارتباط با این پروژه تاکنون هیچ گونه مجوزی درخواست و باالطبع نیز اخذ نشده است.

در همین ارتباط «علیرضا فتح اللهی» رئیس اداره منابع طبیعی دزفول نیز به «ایران» می‌گوید: به محض دریافت خبر آسیب به زیستگاه سمورها در روستای شوی، وارد عمل شده و بررسی‌های لازم را آغاز کردیم. بخش زیادی از جاده قدیمی بوده و مقداری از آن نیز بازسازی شده است. اگر تخریب یا خاکبرداری در نتیجه ساخت این جاده، به درختان و منابع طبیعی آسیبی وارد کرده است، حتماً بررسی شده و نتایج اعلام خواهد شد.

وی می‌افزاید: در ساخت بخش جدید جاده، تخلف صورت گرفته است زیرا برای اجرای این پروژه هیچ گونه مجوزی از سوی منابع طبیعی منطقه صادر نشده است. با توجه به اینکه این جاده به گونه جانوری (سمورهای لرستانی) آسیب زده، متولی امر برای رسیدگی سازمان محیط زیست خواهد بود. اداره منابع طبیعی نیز نسبت به هرگونه تخریب درختان و دیگر گونه‌های گیاهی، جابه‌جایی و تخریب خاک و... متولی امر بوده و بزودی نتایج تحقیقات خود را اعلام خواهد کرد.

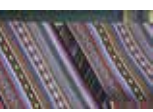
«رحیمی» بخشدار منطقه شهپهون نیز در خصوص چرایی ساخت این جاده بدون مجوز اداره محیط زیست و منابع طبیعی منطقه به «ایران» می‌گوید: این منطقه صعب‌العبور و قدیمی بوده و تنها جاده قدیمی برای تسهیل ساکنین این روستا ترمیم شده است. در صورت تصمیم برای ساخت جاده‌ای جدید، تمام مجوزهای لازم از محیط زیست و منابع طبیعی اخذ خواهد شد.

■ **حسین‌ترددی به زیستگاه سمندر امپراطور**

در همین ارتباط «مهرداد فتحی» مدیرکل پیشین حفاظت محیط زیست لرستان نیز به «ایران» می‌گوید: منطقه شوی و جاذبه دیدنی آبشار آن، از لحاظ جغرافیایی جزو شهرستان دزفول و استان خوزستان است. اما این منطقه از لحاظ موقعیت اکولوژیکی و با توجه به قرارگیری زیستگاه سمندر لرستان در جنوب لرستان و قسمت کوچکی از شمال استان خوزستان، زیستگاه سمندر به شمار می‌رود. سمندر امپراطور یکی گونه جانوری در حال انقراض بوده و مورد حمایت بین‌المللی قرار دارد.

وی می‌افزاید: با توجه به مصوبات ابلاغی و دستور اخیر معاون اول رئیس جمهور، هیچ دستگاهی حق کلنگ زنی یا اجرای پروژه‌ای را بدون اخذ مجوز از سازمان محیط زیست ندارد. در ارتباط با موضوع نابودی زیستگاه سمندرها در روستای شوی، موضوع حساس تر بوده و کسانی که مبادرت به احداث این جاده کردند باید مجوزهای لازم را از محیط زیست اخذ کرده و طرح‌های عمرانی را به گونه‌ای اجرا می‌کردند تا حداقل خسارت به زیستگاه سمندر لرستان وارد شود.

■ **مهر- علی اکبر صفایی**، مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی گفت: برای پشتیبانی و تسهیل تردد دریایی بخشی از هواداران تیم‌ها در مسابقات جام جهانی ۲۰۲۲ در قطر، امکانات و ظرفیت‌های خوبی در بنادر جنوبی فراهم است. برنامه‌ریزی شده تا ترمینال مسافری استاندارد و مجهزی در شان مردم ایران و میهمانان در پوشهر راه‌اندازی شود.

در ایجاد اشتغال روستایی این شهرستان برداریم.

■ **ایبستا-** محمدعلی حسین‌پور، معاون محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی استان تهران گفت: متأسفانه تالاب بندعلیخان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین تالاب‌های استان تهران و زیستگاه مناسب پرندگان مهاجر، به‌دلیل کاهش نزولات آسمانی و تأمین نشدن حقایبه تالاب، در سال ۱۴۰۰ قابلیت میزبانی پرندگان را نداشته و به‌طوری که این موضوع باعث کاهش چشمگیر جمعیت مورد سرشماری شده نسبت به وضعیت مشابه در سال گذشته شد.

■ **ایرنا-** محسن اسماعیلی، مدیر موزه نفت‌سوزهای کرمان با اشاره به رایزنی با ستاد مرکزی تهران گفت: این موزه بزودی و ظرف هفته‌های آینده بازگشایی می‌شود و برخی گمانه‌زنی‌ها در خصوص تعطیلی مطلق و تغییر کاربری موزه صحت ندارد.

تدوین یادداشت تفاهم با کشورهای همسایه گام نخست حل معضل گرد وغبارها

لزوم ورود ریزگردهای خارجی به مذاکرات سیاسی

زهرا کشوری خبرنگار

همزمان با ورود ریزگردهای خارجی به ایران، وزیر امور خارجه کشور با مذاکره با ترکیه، عراق و افغانستان برای احقاق حقایبه مرزی خبر می‌دهد. رئیس مرکز امور بین‌الملل و کنوانسیون‌های سازمان حفاظت محیط زیست نیز می‌گوید تهران بزودی میزبان کشورهای همسایه ایران برای رفع معضلات محیط زیستی خواهد بود. این‌گفت‌وگوها و میزبانی شاید همان فرصتی باشد که بتوان تنها راهکار عملی برای حل معضل ورود ۱۵۰ میلیون تن ریزگرد از کشورهای عربستان، اردن، سوریه، عراق، ترکمنستان، ازبکستان، افغانستان، ترکیه، امارات و دیگر کشورهای حوزه خلیج فارس به ایران را روی میز اجرا آورد.

«علی محمد طهماسبی بیرگانی» مدیر ملی ستاد مقابله با پدیده گرد وغبار در گفت‌وگو با «ایران» تنها راه آرام کردن ریزگردها را ورود مجامع بین‌المللی و تشکیل یک صندوق مالی مشترک بین کشورهای درگیر با ریزگردها می‌داند. او پیش شرط ورود مجامع بین‌المللی را امضای یادداشت تفاهم‌های مشترک ایران با کشورهای تأثیرگذار در ورود ریزگردها به شهرهای مختلف کشور می‌داند. طهماسبی می‌گوید: «برای کارهای مشترک با یک کشور خارجی ابتدا باید یک مجمع و نهاد بین‌المللی مسئولیت کار را به‌عنوان هماهنگ‌کننده به عهده بگیرد و ما و کشور طرف مقابل آن را قبول کنیم. بعد از آن باید یک صندوق مالی مشترکی شکل بگیرد. همه جای دنیا هم برنامه‌های بیرون مرزی را به همین شیوه دنبال می‌کنند. شرط لازم برای اقدام مشترک با کشورهای همسایه یا غیر همسایه که روی ما تأثیر می‌گذاردند حضور همه آنها است.» طهماسبی درباره تدوین دو برنامه برای حل ریزگردهای خارجی هم می‌گوید: «دو برنامه برای همسایگان نوشتم. برای همسایگان شرق و شمال شرقی یک برنامه عمل نوشته شده است. بسته‌ام که برای همسایه‌های جنوب و جنوب‌غرب نوشته شده، تمام کشورهای حوزه خلیج فارس را دربرمی‌گیرد. تفکر ما این بود که ابتدا برنامه‌ها را چهارجانبه با عراق، قطر و سوریه شروع کنیم و

بعد کشورهای دیگر را هم ترغیب کنیم تا به این برنامه بپیوندند. از نظر سیاسی با ترکمنستان هم یک اختلاف نظرهایی روی بحث گاز داریم که آنها هم همکاری نمی‌کنند. در ارتباط با برخی کشورها خیلی تلاش کردیم عنوان گرد وغبار را در یادداشت تفاهم‌های مشترک بیاوریم، اما چون می‌دانند که ریزگردهای آنها روی ما تأثیر دارند و ما می‌توانیم در مجامع بین‌المللی با اسناد و مدارکی که داریم آنها را به چالش بکشیم، بعضی از این کشورها از جمله ترکمنستان حتی در حد طرح موضوع هم تمایل ندارند وارد شوند. کار با کشورهای خارجی در زمینه‌های محیط زیست، وقتی دو کشور از نظر اقتصادی و اجتماعی آسیب

می‌بینند، راحت‌تر است تا یک طرف ماجرا.» او درباره به سرانجام نرسیدن برنامه‌های پیشین هم می‌گوید: «قبیل از نوشتن برنامه عمل منطقه و دو برنامه زیر عمل، یک آسیب شناسی کردیم که ببینیم تفاهمات قبلی چرا اجرایی نشد. ما به کرات تفاهمنامه دوجانبه تا پنج جانبه با عراق، ترکیه، قطر... داریم. اما ضمانت اجرایی پیدا نکرده است. بجز یک تفاهمنامه که «یونپ» به‌عنوان هماهنگ‌کننده وارد شد. این برنامه چهارجانبه بین ایران، ترکیه، قطر و عراق بود اما متأسفانه منابع مالی آن تأمین نشد.»

او ورود یک مرجع بین‌المللی به موضوع را مهم‌ترین گام برای حل معضل ریزگردها

می‌داند و می‌گوید: «در آسیب‌شناسی به این نتیجه رسیدیم که باید یک مرجع بین‌المللی به‌عنوان هماهنگ‌کننده وارد و کشورها را دور هم جمع کند. مثلاً برای همین دو تا برنامه نظر ما این است که برای آسیای میانه و غرب آسیا یعنی ترکمنستان، ازبکستان، پاکستان و افغانستان با کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه(ESCAP) و دفتر کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل مرکز بلایای این سازمان که در تهران است، کار کنیم. همچنین بارها هم نامه‌نگاری داشته‌ایم. ما مثلاً به‌دنبال واگذاری بخش غربی (عراق، سوریه و برمنه) کشورهای حوزه خلیج فارس) به UNDP (برنامه عمران سازمان ملل) هستیم. چون کشورهای

عکس: مهر

وزیر نفت ساخت پتروشیمی را منوط به اخذ مجوز از محیط زیست دانست

ساخت پتروشیمی میانکاله متوقف شد

هستی‌بختیار خبرنگار

سازمان حفاظت محیط زیست کشور از توقف پروژه غیرقانونی پتروشیمی خبر داد. در عین حال منابع محلی همچنان از ادامه کار توسط محیطی و ارائه گزارش می‌دهند. همزمان با این خبر، وزیر نفت نیز برای نخستین بار به موضوع واکنش نشان داد و عملیاتی شدن تمام پروژه‌ها را منوط به اخذ مجوز سازمان حفاظت محیط زیست کشور دانست. «مسعود عالیخانی» سرپرست معاونت محیط زیست این سازمان در گفت‌وگو با «ایران» صدور مجوز این پروژه را منوط به انجام مطالعات تکمیلی و تأیید سازمان حفاظت محیط زیست عنوان کرد. فعالان حوزه منابع طبیعی و محیط زیست با توجه به عملکرد غیرقانونی پتروشیمی توقف طرح را کافی ندانسته و در گفت‌وگو با «ایران» خواستار لغو مصوبه دولت قبل شدند تا برای همیشه خیال میانکاله راحت شود.

مسعود عالیخانی همچنین در نامه‌ای به مدیرعامل شرکت پتروشیمی امیرآباد مازندران با تأکید بر ضرورت بکارگیری مشاوران محیط زیستی رتبه یک از سازمان برنامه و بودجه و نظارت یکی از دانشگاه‌های ذی‌صلاح منطقه، انجام مطالعات تکمیلی شامل ارزیابی زیست‌توان اکولوژیکی برای باگذاری واحدهای پتروشیمی و آب شیرین‌کن و پروژه‌های پی‌آیند، بررسی

عکس: درناضی

او ورود پساب کارخانجات و شهرک‌های صنعتی و کمپوست بهشهر و فاضلاب تمام شهرهای ضلع جنوبی را از دیگر زخم‌های قدیمی میانکاله می‌داند و می‌گوید: «پتروشیمی حسین‌آباد، سالانه ۲۵ میلیون متر مکعب آب شیرین نیاز دارد، گازسوز است و نیاز گازی دارد. در حالی‌که نیروگاه برق نکا چند کیلومتر آن طرف‌تر ۶ ماه سال گاز ندارد و ماوزت می‌سوزاند و تکلیف فروش محصول روشن نیست. از سوی دیگر نزدیک‌ترین پالایشگاه ۹۰۰ کیلومتر از اینجافاصله دارد.» فعالان و کارشناسان می‌برسند با وجود این واقعیت‌ها چطور یک سرمایه‌گذار می‌تواند محیط زیست و منابع طبیعی را شخم بزند؟ در حالی‌که پتروشیمی نیمه‌کاره گلستان در چند ده کیلومتر میانکاله رها شده چرا ساخت این پروژه به‌صورت غیرقانونی شروع شده است؟

اولاد از هم می‌پرسد اگر سرمایه‌گذار منطقه به‌دنبال ایجاد شغل برای محلی‌ها است چرا به جای ساخت پالایشگاه با هزینه هنگفت به سمت ساخت چندین نیروگاه زیاله‌سوز، چندین سایت کمپوست و لندفیل که همه آنها هم اشتغال ایجاد می‌کند، نمی‌رود؟

از سوی دیگر منتقدان وزارت نفت یکی از دستاویزهای سرمایه‌گذار پتروشیمی برای تخریب منطقه را مجوز خوراکی می‌دانند که از وزارت نیرو گرفته است. آنها اعتقاد دارند وزارت نفت طبق قانون باید مجوز را باطل می‌کرد اما نکرد زیرا مجوز محیط زیستش صادر نشده است. حالا با مخالفت جواد اوجی وزیر نفت باید ماند و دید آیا میانکاله برای همیشه از دست پتروشیمی خلاص می‌شود یا سرمایه‌گذار راه دیگری برای دور زدن قوانین و تخریب منطقه می‌یابد؟

ای دماوند...

وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از آماده‌سازی پرونده ثبت جهانی کوه دماوند در یونسکو خبر داد و ثبت دماوند را یکی از اولویت‌های وزارتخانه خواند. دماوند در اساطیر ایرانی مرکز جهان و جایگاه میترا و گومرد (آکومرث)، نخستین انسان، پنداشته شده است. جمشید سوار بر گردونه‌ای که دیوان آن را می‌کشیدند، سفری هوایی از دماوند به بابل داشت. ضحاک در دماوند به جمشید تاخت. فریدون در روستایی نزدیک دماوند به دنیا آمد؛ زیرا مادرش به آنجایانه برده بود. ضحاک تا پایان جهان در دماوند زندانی است. منوچهر در دماوند زاده شد و آرش کمانگیر تیرش را از کوه دماوند پرتاب کرد. دیوسپید در دماوند مسکن دارد و دخترش در صخره‌های آن می‌زید و سرگرم نخ رسی است. از ده‌ها در نزدیکی همین کوه در خواب به رستم برمی‌خورد. چکاد هر ایا قلهٔ البرز: ۱۸۰ روزنه در خاور و ۱۸۰ روزنه در باختر دارد که خورشید هر روز از یکی از روزنه‌های خاور به روزنه‌های در باختر رهسپار می‌شود. دماوند: بلندترین کوه ایران و خاورمیانه و بلندترین قلهٔ آتشفشانی آسیا است که در بخش مرکزی رشته کوه البرز جای خوش کرده است. قله دماوند در فرهنگ کشور ایران مظهر پایداری و استواری است و یک نماد ملی و ارزشمند بشمار می‌رود. کوه دماوند، تیرماه سال ۱۳۸۷ به‌عنوان یک اثر ملی ثبت شده است. دماوند همچنین از سال ۱۳۸۱ به‌عنوان یکی از «۴ مناطق ارزشمند از نظر حفاظت محیط زیست» شناخته شد. تصویر کوه دماوند در صد سال گذشته بارها روی پاست اسکناس‌های رسمی ایران چاپ شده است. امروزه عکس دماوند را می‌توانید پشت اسکناس‌های هزار تومانی و تراول‌های پنجاه هزار تومانی ببینید.

پشتهکوه شیرنگار در جوان